

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce: **Bc. Petra Tošovská**

Obor: Geografie-Historie

Název práce: **Analýza vybraných učebnic a pracovních sešitů pro základní školy a návrh pracovních listů k vybraným tématům**

Hodnocení:

Obsahová stránka práce	Maximální počet bodů	Udělený počet bodů
Metodika (stanovení cílů, výběr metod)	10	10
Struktura práce (vnitřní vyváženost a logická návaznost částí práce)	5	3
Práce s literaturou a dalšími zdroji informací (výběr, způsob použití)	15	15
Tvůrčí přístup a vlastní autorský vklad	20	20
Zhodnocení dosažených výsledků, splnění cílů a přínos práce	20	15
Obsahové zhodnocení netextových částí práce (tabulek, obrázků)	10	10
Formální stránka práce		
Dodržení norem pro formální úpravu práce včetně citačních norem	10	9
Estetická úprava a jazyková stránka práce	10	10
Celkové hodnocení práce	100	92

Navrhované hodnocení: A (100–92 b.), B (91–83 b.), C (82–74 b.), D (73–65 b.), E (64–55 b.), F (54 nebo méně b.).

Klady práce:

Výborně zpracovaná teoretická část práce, velmi dobrá orientace v dostupné literatuře, snaha o nalezení objektivních metod hodnocení učebnic a jejich adekvátní použití. Zajímavé pracovní listy využitelné v praxi, ocenění si zaslouží také jejich testování v praxi.

Nedostatky v práci:

Na můj vkus má práce až příliš široké cíle, hodnocení učebnic a návrh pracovních listů by bez obtíží mohly být zpracovávány samostatně, ostatně tyto oddíly práce jsou na sobě prakticky nezávislé.

Text práce je zpracován pečlivě a svědomitě, jen výjimečně se objevují drobné formulační neobratnosti (str. 34: "v 8. a 9. ročníkách", dvojí použití % v tabulkách na str. 44–45, 49–50, atd.) či neobratnosti v citačním aparátu (str. 36: "tabulka ... která byla uvedena v předešlé kapitole" místo logičtějšího "Tab. 1" – ostatně zmíněná tabulka se nenachází v "předešlé" 5. kapitole, ale v kapitole 4.! Podobně Sitte je v celé práci citován jako "rakouská učebnice", což se v seznamu literatury skutečně obtížně hledá ...).

Nevhodné je také používání symbolu "/" v tabulkách pro jevy teoreticky možné, ale s nulovým výskytem (obvyklejší je použití číslice "0"). Krajně podivné až nesmyslné je členění seznamu literatury na 3 oddíly – nespécifikovaný (knihy?), dále "Studie a články" a "Internetový (Sic!) zdroje", zvláště když 4 texty uveřejněné na internetu jsou zařazeny do "Studií a článků", zatímco "Internetový zdroje" obsahují jedinou položku!

Paradoxně jediné závažnější chyby jsou v obsahu pracovních listů (výčet je ale maximální – předpokládám totiž jejich další přímé používání v praxi, proto vypisuji všechny nalezené problémy bez ohledu na jejich závažnost):

- v 1. otázce 1. listu by bylo výstižnější místo terminologicky nesprávného "otáčení Země kolem Slunce" psát o "oběhu Země kolem Slunce",
- v 2. listu 3. otázce: žádná odpověď není správná (zaměňujete kilometry a metry!), obdobná chyba též v řešení pracovního listu.
- v 2. listu v textu v rámečku je obdobný omyl – hloubka nejhlubšího vrtu je tisíckrát nižší, než je v listu uvedeno, nejhlubší vrt by se podle tvrzení v textu bezmála provrtal na druhou stranu Země! Chyba zopakována v řešení listu, inu "žáci si jen obtížně dokážou představit obrovské hloubky" (citace z metodického listu)
- v 2. listu v křížovce jsou některé výrazy, které mají být doplněny, nejednoznačné (hlavně 4. výraz)
- ve 4. listu není 1. úkol jednoznačný (to ovšem platí pro úkoly typu "vyškrtněte výrazy, které se nehodí" obecně) – možné je vyškrtnout např. i slova "rostliny" a "člověk" (ostatní je "neživá" příroda), nebo "voda" a "vítr" (jediná 2 slova v souboru, která mají shodný počet písmen) a řada dalších kombinací
- ve 4. listu mám pochybnosti o otázce 8.: není obvyklejší, že se na zimu voda z plastových bazénů vypouští? Na otázku mi nedokázal odpovědět žádný z oslovených kolegů
- v 5. listu, 1. úkol: procenta se obvykle probírají až v 7. třídě
- v 7. listu, 3. úkol: překlep: nikoliv Reykjavik, ale Reykjavík
- v 7. listu se mi zadání 4. úkolu zdá obtížně pochopitelné, zčásti i kvůli neobratné formulaci: "Podnebí na pobřeží a ve vnitrozemí ovlivňují jen stejné faktory"
- v 9. listu, v textu k 5. otázce, je zmíněna přehrada "Sudel Al Arim", podle kontextu pravděpodobně myšlena máribská přehrada v Jemenu, jeden z technických divů starověku. Informace o ní je dána do kontextu s Koránem, text pak vzbuzuje dojem, že Korán je hlavním zdrojem informací o její existenci. Ve skutečnosti se její název v textu Koránu vůbec nevyskytuje, jen se – pravděpodobně – o ní hovoří v 16. verši 34. súry: "Avšak odvrátili se od Nás a poslali jsme na ně záplavu hráze a vyměnili jsme jejich dvě zahrady za jiné dvě s plody hořkými, tamaryšky a s několika málo stromy lotosovými." Za této situace považuji odkaz na Korán v textu o starých přehradách za nevhodný, už proto, že s muslimskou civilizací neměly nic společného ...
- v 10. listu ve vzorovém řešení úkolu 5 je vyznačena jen jedna ze dvou možných poloh Měsíce při skočném přílivu
- 11. list má překlep v názvu tématu

Otázky k obhajobě:

Nezdá se Vám Průchova metoda hodnocení didaktické vybavenosti učebnice jako příliš formální? Body jsou v ní udělovány čistě za přítomnost prvku, bez ohledu na jeho funkčnost nebo vhodnost (v práci se např. přiznává, že předmluva bývá velmi často formální a jedna z učebnic je dokonce pochválena za to, že klasickou předmluvu neobsahuje).

Je zjevné, že zvolený způsob testování pracovních listů neodstranil některé obsahové nedostatky. Jak tomu v budoucnu předejít?

Odkud je převzata informace o přehradě "Sudel Al Arim"?

Práci **doporučuji** k obhajobě a navrhuji její hodnocení známkou **A**.

V Olomouci 15. 5. 2012

.....

Miloš Fřůkal
oponent práce